

Ministerul Finanțelor Publice

5 martie 2010

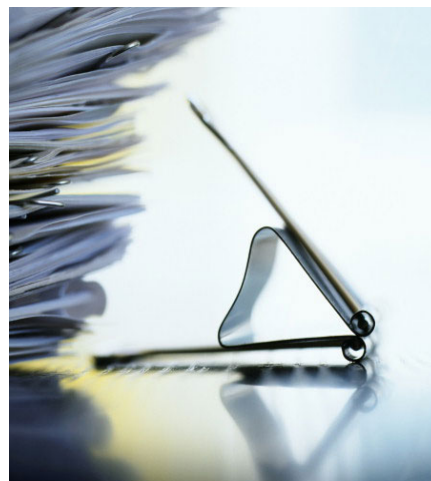
BULETIN AFACERI EUROPENE

- **Tabloul de bord al pieței interne: statele membre bat recordurile la transpunerea normelor, dar mai au de lucru la aplicarea lor**
- **Studiul “Sustenabilitatea fiscală și a pensiilor: probleme prezente și viitoare în statele membre ale Uniunii Europene”**
- **Propunerea Comisiei Europene privind Strategia UE 2020**
- **Pachetul de măsuri de urgență al Greciei**
- **Programul de Convergență al Cehiei**
- **Știri financiare**

Direcția Generală Pregătire ECOFIN și Asistență Comunitară

■ Tabloul de bord al pieței interne: statele membre bat recordurile la transpunerea normelor, dar mai au de lucru la aplicarea lor

Statele membre s-au încadrat mai bine ca niciodată în timp în ceea ce privește transpunerea normelor pieței interne în legislația națională, dar trebuie să mai amelioreze modul în care le pun în practică, arată ultimul Tablou de bord al pieței interne publicat de Comisia Europeană. Din directivele privind piața internă al căror termen de implementare a expirat, au mai rămas, în medie, de transpus în legislația națională doar 0,7%, față de 1% în iulie

2009. Așadar, statele membre s-au situat cu o marjă confortabilă sub pragul de 1,0% restanțe, care trebuia atins până în 2009, conform înțelegerii dintre șefii de stat. Douăzeci de state membre au transpus 99% sau chiar mai mult din totalul legislației, iar Lituania și Malta mai au numai trei directive de transpus. Malta se situează pentru a treia oară în fruntea plutonului. Șaisprezece state membre și-au depășit cele mai bune performanțe anterioare. În schimb, șapte state membre – Austria, Republica Cehă, Italia, Polonia, Portugalia, Luxemburg și Grecia – nu au reușit să atingă obiectivul, îngreunând astfel reducerea în continuare a restanțelor. Cât despre aplicarea dreptului comunitar, se observă o ușoară reducere a numărului cazurilor de infringement, dar procedura continuă să dureze prea mult, iar statelor membre le trebuie în medie 18 luni ca să execute hotărârile Curții de Justiție, deși, potrivit legii, ar trebui să ia măsuri pe loc.

Transpunerea directivelor privind piața internă

Statele membre care nu au realizat obiectivul de 1% sunt: Austria, Portugalia, Republica Cehă, Polonia, Italia, Luxemburg și Grecia. Totuși, și aceste state membre, cu excepția Austriei, au reușit să-și reducă semnificativ restanțele.

Procedura de infringement

Comparativ cu acum șase luni, numărul procedurilor privind încălcarea dreptului comunitar a înregistrat o mică scădere de 1,2%. Ca și în anii precedenți, cele mai multe abateri se constată în domeniile „impozitare și uniune vamală” și „mediu”. Italia, urmată de Grecia și Spania, a acumulat cele mai multe proceduri pentru încălcare. Durata medie de rezolvare a cazurilor de încălcare a

crescut, în comparație cu decembrie 2007, de la 25 de luni la 28 de luni pentru UE-15 și de la 12 luni la 16 luni pentru UE-12. În loc să ia măsuri pe loc, cum cere legea, statele membre întârzie foarte mult – circa un an și jumătate în medie – să se conformeze hotărârilor Curții de Justiție. Cele mai mari întârzieri le înregistrează Austria și Spania, unde aplicarea hotărârilor Curții durează în medie circa 25 de luni.

Textul integral al celui mai recent Tablou de bord al pieței interne este disponibil la adresa:

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/10/211&format=HTML&aged=0&language=RO&guiLanguage=en>

■ Studiul "Sustenabilitatea fiscală și a pensiilor: probleme prezente și viitoare în statele membre ale Uniunii Europene"

În contextul prognozelor deloc încurajatoare privind evoluțiile demografice, sustenabilitatea finanțelor publice și în special a sistemelor de pensii rămâne o provocare majoră. În lucrarea sa, domnul Asghar Zaidi¹, utilizând prognozele Comisiei Europene din 2009, redă o posibilă evoluție a veniturilor din pensii în statele membre ale Uniunii Europene, dar analizează și cum s-a răspuns la nivel național prin reformele sistemelor de pensii la problema legată de sustenabilitatea finanțelor publice.

Sustenabilitatea finanțelor publice

O analiză a diferențialului de sustenabilitate² fiscală plasează Irlanda, Grecia, Marea Britanie, Slovenia și Spania pe ultimele locuri, valoarea indicatorului depășind 10%. Letonia, România și Cipru le urmează îndeaproape, cu niveluri de aproape 10% ale diferențialului de sustenabilitate fiscală. La polul opus se află Danemarca, Bulgaria și Estonia.

Măsurile întrevăzute sunt reducerea cheltuielilor, fără însă a afecta grupurile vulnerabile, evitarea majorării impozitelor (care ar avea un impact negativ asupra angajării forței de muncă și a investițiilor).

¹ economist în cadrul Diviziei de Politici Sociale a OECD, consilier al Departamentului pentru Muncă și Pensii din Londra și cercetător la Școala Economică din Londra, a obținut titlul de doctor în economie la Universitatea Oxford. Lucrarea poate fi consultată la http://www.euro.centre.org/print_detail.php?xml_id=1665

² Fiscal sustainability gap – reprezintă diferența care trebuie acoperită de către guvern pentru ca acesta să își poată achita, pe termen lung, obligațiile și se exprimă ca % din PIB

Sustenabilitatea sistemelor de pensii

Statele membre au adoptat recent reforme în domeniul pensiilor, măsurile structurale fiind în general: (i) înăsprirea condițiilor de eligibilitate – în special în ceea ce privește pensionările înainte de termen și pensionările pe caz de boală, (ii) reducerea nivelului veniturilor din pensii și a ritmului de creștere în raport cu salariile și (iii) creșterea vârstei oficiale de pensionare. Funcție de efectele reformelor asupra pieței muncii, statele pot fi împărțite în 3 grupuri astfel: state care protejează persoanele cu venituri reduse (Marea Britanie, Belgia, Germania, Franța și Finlanda), state care au întărit legătura între câștiguri și contribuții (Polonia, Ungaria, Slovacia) și state în care au fost operate reduceri ale beneficiilor (Portugalia, Italia, Austria). Extrem de interesante sunt situațiile Ungariei și Slovaciei, unde urmare a măsurilor de reformă, drepturile la pensie pentru cei cu venituri reduse scad, în timp ce pentru cei cu venituri mari cresc.

Soluțiile propuse de autor sunt, de asemenea, creșterea vârstei legale de pensionare, scăderea cheltuielilor cu pensiile, stimularea creșterii ratei de fertilitate, informarea publicului privind perspectivele, atrăgând însă atenția asupra dificultății politice de a adopta măsuri dure, în condițiile în care populația în vârstă reprezintă o masă electorală deloc de neglijat.

Într-una dintre lucrările anterioare³, autorul studiului a clasificat statele membre ale UE funcție de riscurile de sărăcie asociate populației de peste 65 de ani. Astfel, cele mai mari riscuri sunt în Letonia (51%), Estonia (39%) și Bulgaria (34%), în timp acela polul opus se află Cehia (7%), Luxemburg (5%) și Ungaria (4). În acest clasament, România ocupă locul 8, având un risc asociat de 26%. Per total, un număr de 16 milioane de persoane în vârstă dintr-un total de 85 de milioane sunt în pericol de sărăcie.

■ Propunerea Comisiei Europene privind Strategia UE 2020

Comisia Europeană a lansat în 3 martie 2010 strategia Europa 2020 pentru ieșirea din criză și pregătirea economiei UE pentru deceniul următor. Comisia identifică trei factori cheie pentru creșterea economică, de aplicat prin acțiuni concrete la nivelul UE și la nivel

³ Poverty Risks for Older People in EU Countries - An Update – ianuarie 2010

național: o creștere inteligentă (promovarea cunoașterii, inovării, educației și societății digitale), o creștere durabilă (o producție mai competitivă, cu o utilizare mai eficientă a resurselor) și o creștere economică favorabilă incluziunii (o mai mare participare la piața forței de muncă, dobândirea de competențe și lupta împotriva sărăciei).

Sunt stabilite cinci obiective care definesc nivelul la care ar trebui să se situeze Europa în 2020, în raport cu care vor fi evaluate progresele:

1. rata de ocupare pentru populația cuprinsă între 20 și 64 de ani să crească de la 69% la cel puțin 75%,
2. nivelul investițiilor în cercetare – dezvoltare să crească de la 1,9% la 3% (țintă alternativă: combinarea performanței sectorului de cercetare-dezvoltare cu performanța inovării),
3. reducerea emisiilor de CO₂ cu 20% în comparație cu nivelurile din 1990; creșterea ponderii energiei regenerabile în consumul final de energie la 20%; reducerea consumului global de energie cu 20%;
4. În cadrul populației tinere, ponderea celor cu studii universitare să crească de la 31% la cel puțin 40% în 2020, iar rata abandonului școlar timpuriu să ajungă sub 10%,
5. Numărul persoanelor sub pragul riscului de sărăcie să fie redus cu 20 de milioane.

În conformitate cu cele trei priorități-cheie, sunt definite 7 linii de acțiune („flagship initiative”), iar pentru fiecare din acestea se propun priorități atât la nivel comunitar, cât și la nivel național.

Consiliul European va coordona implementarea strategiei, pe baza propunerilor și rapoartelor Comisiei. Monitorizarea la nivel național va fi realizată în continuare pe baza Programelor Naționale de Reformă. Comisia Europeană va putea adresa recomandări statelor membre sub forma unor Opinii privind programele de stabilitate sau

convergență și recomandări privind Liniile directe de politică economică. Opiniile vor conține un termen limită la care statul membru este de așteptat să se conformeze. În caz contrar, Comisia

va putea emite un *policy warning*, după care statul respectiv și Comisia va trebui să agreeze o foaie de parcurs cu termene clare.

Pilonul macroeconomic din Strategia Lisabona dispăre, urmând să fie gestionat exclusiv în cadrul Pactului de Stabilitate și Creștere. Legătura dintre cele două strategii va fi realizată pe două paliere: va fi asigurată o corelare strânsă a impactului reformelor structurale asupra bugetelor, iar procesul de raportare pe stadiul îndeplinirii obiectivelor asumate în cele două documente va fi simplificat și realizat simultan (se propune ca Programele de Convergență / Stabilitate și Programele Naționale de Reformă să fie înaintate, în fiecare an, în luna decembrie). Propunerea Comisiei creează o legătură strânsă între cadrul financiar multi-anual și prioritățile de creștere pe termen lung propuse de UE2020.

Strategia va fi definită la nivel instituțional printr-un nou set de *Linii directe integrate privind Strategia EU 2020*, care să reflecte orientările agreeate – maximum 10 - care vor rămâne în vigoare până în 2014. Liniile directe vor fi adoptate în iunie 2010. Tot atunci, se vor valida țintele naționale, care se vor regăsi în Planurile Naționale de Reformă și vor fi stabilite ținând cont de punctele de plecare diferite pentru fiecare stat membru.

Elemente de interes

- Se propune o mai bună prioritizare a cheltuielilor de cercetare-dezvoltare la nivel național, utilizând stimulente fiscale și financiare.
- Se susține eliminarea treptată a oricăror subvenții care susțin măsuri ce au impact negativ asupra mediului, cu excepția celor pentru asigurarea unor nevoi sociale pentru cetățeni.
- Reducerea consumului de energie, inclusiv prin instrumente fiscale, subvenții și reguli privind achizițiile publice.
- Se propun noi instrumente financiare – mobilizarea anuală a 1 miliard de euro din bugetul comunitar care să fie utilizați de către BEI pentru atragerea unor resurse suplimentare de 10-12 miliarde de euro.
- Programele de consolidare bugetară ar trebui să pună accent pe elementele care antrenează creșterea economică, precum educația, cercetare-dezvoltare și inovație, investiții în rețele de comunicații (Internet de mare viteză) și interconectări energetice.
- Propunerea Comisiei atrage atenția și asupra necesității abordării unor aspecte legate de veniturile bugetare și nivelul acestora. Se menționează că sistemele de taxare ar trebui să devină mai

orientate către creștere economică, dar, în același timp, nu poate fi exclusă creșterea cotelor de impozitare. Comisia consideră că ar trebui evitată creșterea impozitării uncii, însă ar putea fi avută în vedere impozitarea în domeniul energiei și mediului, ca și mijloc de „înverzire” a taxării. De asemenea, se propune analiza posibilității introducerii unor elemente noi ca surse bugetare, cum ar fi impozitarea tranzacțiilor financiare.

- Asigurarea unui nivel adecvat de investire în educație la toate nivelurile.

■ Pachetul de măsuri de urgență al Greciei

În data de 3 martie 2010, Guvernul Greciei a prezentat un pachet de măsuri de urgență vizând reducerea presiunii asupra bugetului cu 4,8 miliarde de euro (2% din PIB). Pachetul va trece prin Parlament în regim de urgență.

Pe partea de venituri, măsurile vizează:

- Majorarea cotelor TVA (de la 4.5% la 5% în cazul cotelor reduse, de la 9% la 10% în cazul cotelor medii, aplicabile în special alimentelor și de la 19% la 21% în cazul cotei normale);
- Creșterea cu 8 eurocenți a prețului la combustibili (exclusiv cel utilizat pentru încălzire);
- Majorarea accizelor la tutun de la 63% la 66%;
- Majorarea accizelor la alcool cu 20%;
- Introducerea unui impozit pe produsele de lux (autoturisme cu un preț de producție mai mare de 17000Euro, yachturi, elicoptere private, metale/pietre prețioase, blanuri și piei);
- Renunțarea la scutirea de la plata taxei speciale pe combustibili de care beneficiază compania de energie electrică Public Power Corp's;
- Majorarea impozitelor pe proprietățile imobiliare cu 15%;
- Aplicarea unui impozit de 45% pentru veniturile de peste 100000 Euro;
- Introducerea pe o perioadă de trei ani a unor impozite majorate pentru proprietățile mari;
- Reintroducerea unei taxe de 2% pentru utilizarea frecvențelor radio de către media.

Pe partea de cheltuieli, măsurile sunt:

- reducerea cu 30% a primei de Crăciun;
- reducerea cu 30% a primei de Paște;
- reducerea cu 30% a primei de vacanță;
- înghețarea pensiilor și reducerea contribuției statului la sistemul de pensii cu 10%;

- reducerea cu 12%, față de 10 % anunțat anterior, a unor sporuri salariale (ex. sporul de vechime, sporul pentru studii etc);
- reducerea cu 5% a alocărilor din Programul Național de Investiții;
- înghețarea noilor angajări în sistemul public (cu excepția Educației, Sănătății și Siguranței Publice) și aplicarea principiului 1 angajat la 5 ieșiți din sistem;
- se va reduce prețul medicamentelor cu 20% și vor fi subvenționate contribuțiile la asigurările sociale pentru 65000 de persoane (în mare parte tineri).

■ Programul de Convergență al Cehiei

În luna februarie, Cehia și-a prezentat Programul de Convergență, program realizat de un guvern care își va încheia mandatul în luna mai (când se vor desfășura alegerile parlamentare), într-un context macroeconomic dificil general de criza economico- financiară și de lansarea în decembrie 2009, a procedurii de deficit excesiv de către Comisia Europeană (conform căreia deficitul bugetar trebuie adus la ținta Pactului de Stabilitate și Creștere de sub 3% până în 2013).

Spre deosebire de anii 2011 și 2012, când strategia de consolidare fiscală este proiectată a fi axată pe partea de cheltuieli, pentru 2010, măsurile se concentrează pe partea de venituri și sunt:

- Anularea scutirii de la plata impozitelor a compensațiilor oficialilor din instituțiile publice,
- Reducerea sumei aferente cheltuielilor deductibile de care beneficiază cei cu profesii liberale și drepturile de autor,
- Dublarea impozitului pe proprietate pentru majoritatea imobilelor și terenurilor,
- Majorarea cu 1% a TVA, atât pentru cota standard, cât și pentru cota redusă (respectiv de la 19% la 20% și de la 9% la 10%),
- Majorarea accizelor la combustibili, alcool, bere, tutun și produse din tutun,
- Amânarea cu un an reducerii cu 0.9 puncte procentuale a asigurării în caz de boală, planificate pentru 2010.

Pe partea de cheltuieli, măsurile vizează:

- Renunțarea la o serie de măsuri luate în cadrul programului anti-criză, cum ar fi ajutoare de șomaj mai mari, ajutoare pentru copii,
- Reducerea temporară a salariilor și a beneficiilor angajaților din sistemul public,
- Înghețarea pensiilor.

Principalii indicatori macroeconomici sunt prezentați în tabelul următor:

<i>Indicator</i>	2009	2010	2011	2012
Creștere PIB (% față de an anterior)	-4,1	1,3	2,6	3,8
Deficit bugetar (%PIB)	6,6	5,3	4,8	4,2
Datoria publică (%PIB)	35,2	38,6	40,8	42,0
Rata inflației	1	1,8%	1,5	2,2
Rata șomajului (%)	6,7	8,8	8,6	7,6

■ Știri financiare

PORTUGALIA: Funcționarii publici din Portugalia au organizat o grevă de 24 de ore pentru a protesta împotriva blocării salariilor, acest lucru reprezentând o parte a eforturilor guvernului portughez de a convinge Uniunea Europeană și investitorii că poate ajunge de la un deficit bugetar de la 9,3% în 2009 la 8,3% în anul 2010.

GERMANIA: Viviane Reding, Comisarul pentru Justiție, a declarat pentru *Die Welt* că femeile din Germania câștigă în medie cu 23,2% mai puțin decât bărbații, comparativ cu nivelul de 18% din celelalte țări din UE. Comisarul a declarat de asemenea că va depune eforturi pentru ca această inegalitate a veniturilor să fie redusă.

SPANIA: Viceprim-ministrul spaniol și în același timp ministrul de finanțe Elena Salgado a declarat că probabil creșterea TVA-ului, în Spania, la 1 iulie va provoca o creștere a consumului în al doilea trimestru și o "adevărată" contractie, în cel de al treilea, înainte de recuperarea prevăzută în cel de al patrulea trimestru. Cu toate acestea, ministrul finanțelor a declarat că, spre deosebire de ceea ce a fost spus la Bruxelles, executivul spaniol nu este convins că această creștere de impozit se va traduce într-o creștere negativă a PIB-ului.